

3. KESTÄVYYSVAJE ON ONNEKSI HARHAA

Kansan Uutisissa 2.8.15 olleet professori Eeva Jokisen ja tutkija Timo Anttilan haastattelut työajan pituudesta antoivat toivoa siitä, että työaikaa koskeva uudistus piankin voisi astua voimaan ja lyhentää kahdella tunnilla työaikaa, kuuteen tuntiin. Olennaista on, että yrityksissä tehdään 2 x 6 tunnin työpäivää ja opiskelijoille ja ikääntyville sovelletaan 3 x 4 tunnin työaikaa.

Hallitusten toistama mantra kestävyysvajeesta osoittaa, että päättäjille ei ole selvinnyt, miten nykyiseen tilanteeseen on päädytty. Se on ymmärrettävää, kun kansakunnan raskas juna etenee kiskoillaan ja viimeistään joka neljäs vuosi upouusi hallitus astuu ohjaimiin. Meillä on kasvava joukko työttömiä, nyt 400 000, ja siitä aiheutuvien kokonaiskulojen kattamiseen valtio käyttää toista kymmentä miljardia euroa vuosittain. Siinä on kaivattu ratkaisu kestävyysvajeelle.

Kun tämä palapeli kootaan oikein, voimme neljässä vuodessa täyttää kyseisen vajeen. Siihen tarvitaan uuden ajan työaikareformi, vanhan ajan yhteistyöhenki sekä kansalaisten ja valtion fifty-fifty-talkoot. Työttömyyden hoitokulujen vertaaminen aikaisempiin on hankalaa, sillä kriteerit ovat muuttuneet. Työ- ja elinkeinoministeriön virkamies Pekka Tiainen on laskenut, että yksi työtön maksaa valtiolle 18 000 euroa vuodessa. Laskelma on kuitenkin vuodelta 2010, joten se on vanhentunut. Tällä hetkellä epävirallinen arvio kokonaiskustannuksista on jo jopa 40 000 euroa vuodessa.

Työaikareformi voi toteutua yhden työtunnin hinnalla siten, että työntekijä antaa työttömälle yhden tunnin ja valtio kustantaa toisen työttömälle annetun tunnin. Tällä tavoin kolmen työntekijän panoksesta syntyy työttömälle työ ja työstä palkka. Kun näin tehdään, on kohtuullista odottaa, että valtio vastavuoroisesti purkaa viime aikojen leikkaukset, supistukset, höyläykset ja kiristykset, joita on tehty kestävyysvajeen täyttämiseksi. Lisäksi tulee pienituloisten saada apua uudesta, kevennetystä reformiverotuksesta.

Ilmapiirin muutos ja innostus seuraavat työajan uudistusta. Huolet ja niukkuus vaihtuvat hyvinvointiin ja runsauteen. Hyvän ratkaisun tunnistaa siitä, että se on parhaaksi kaikille: työttömät saavat mieleistään lähityötä, työllisten ylityöt poistuvat, ja valtion talkoo-osuuden ansiosta 6 tunnin työstä saadaan 7 tunnin palkka, joka on yli 16 % nousu tuntipalkassa.

Yritys saa lisää työtunteja ja työvoimaa samoilla kustannuksilla ja investoinneilla. Pelko työn ja kysynnän riittämisestä haastaa yritykset luovuuteen oman mukavuusalueen ulkopuolelle laajentamaan erityisesti alaan liittyvien uusien palvelujen tarjontaa. Ei työ tekemällä lopu – työ synnyttää työtä. Eläkepommei purkautuu, huoltosuhde paranee, ja kestävyysvaje täyttyy. Oravanpyörä pysähtyy. Simsalabim!

Ulla Grünstein
Helsinki